

TABEL DE INTEGRALE NEDEFINITE

funcții raționale	1.	$\int x^n dx = \frac{x^{n+1}}{n+1} + C$	CP: $\int 1 dx = x + C$	$\int x dx = \frac{x^2}{2} + C$	
	2.	$\int x^r dx = \frac{x^{r+1}}{r+1} + C$	CP ₁ $\int \frac{1}{x^n} dx = \int x^{-n} dx = \frac{x^{-n+1}}{-n+1} + C$		
			CP ₂ $\int \sqrt{x^n} dx = \int x^{\frac{n}{2}} dx = \frac{x^{\frac{n}{2}+1}}{\frac{n}{2}+1} + C$		
			$\int \sqrt[3]{x^n} dx = \int x^{\frac{n}{3}} dx = \frac{x^{\frac{n}{3}+1}}{\frac{n}{3}+1} + C$		
	3.	$\int \frac{1}{x} dx = \ln x + C$			
	4.	$\int \frac{1}{x^2 - a^2} dx = \frac{1}{2a} \ln \left \frac{x-a}{x+a} \right + C$			
5.	$\int \frac{1}{x^2 + a^2} dx = \frac{1}{a} \operatorname{arctg} \frac{x}{a} + C$				
funcții exponențiale	6.	$\int a^x dx = \frac{a^x}{\ln a} + C$	CP: $\int e^x dx = e^x + C$		
funcții trigonometrice	7.	$\int \sin x \cdot dx = -\cos x + C$			
	8.	$\int \cos x \cdot dx = \sin x + C$			
	9.	$\int \frac{1}{\cos^2 x} dx = \operatorname{tg} x + C$			
	10.	$\int \frac{1}{\sin^2 x} dx = -\operatorname{ctg} x + C$			
	11.	$\int \operatorname{tg} x dx = -\ln \cos x + C$			
	12.	$\int \operatorname{ctg} x dx = \ln \sin x + C$			
funcții iraționale	13.	$\int \frac{1}{\sqrt{x^2 + a^2}} dx = \ln(x + \sqrt{x^2 + a^2}) + C$			
	14.	$\int \frac{1}{\sqrt{x^2 - a^2}} dx = \ln x + \sqrt{x^2 - a^2} + C$			
	15.	$\int \frac{1}{\sqrt{a^2 - x^2}} dx = \operatorname{arcsin} \frac{x}{a} + C$			

EXERCITII PROPUSE

I. Să se calculeze primitivele următoarelor funcții și să se verifice rezultatele obținute:

1. $\int x^5 dx$

2. $\int 5x^4 dx$

3. $\int (x^6 + x^3 - x^2 + x - 1)dx$

4. $\int (x^5 + 5x^4 - 2x^2 + 3x + 4)dx$

5. $\int (3x^4 + 2x^3 - 6x^2 + x - 3)dx$

II. Să se calculeze primitivele următoarelor funcții

A	B	C	D
1. $\int \frac{1}{x^2} dx$	1. $\int \sqrt{x} dx$	1. $\int \frac{3}{x^2+4} dx$	1. $\int 4^x dx$
2. $\int \frac{4}{x^3} dx$	2. $\int 2\sqrt{x^3} dx$	2. $\int \frac{5}{\sqrt{9-x^2}} dx$	2. $\int e^{-x} dx$
3. $\int (\frac{6}{x^3} - \frac{4}{x^2} + \frac{3}{x})dx$	3. $\int \sqrt[3]{x} dx$	3. $\int \frac{4}{x^2-16} dx$	3. $\int e^{2x} dx$
4. $\int \frac{x^2-4}{x} dx$	4. $\int 2\sqrt[3]{x^2} dx$	4. $\int \frac{2}{\sqrt{x^2+4}} dx$	4. $\int e^{-3x} dx$
5. $\int \frac{x+1}{x^4} dx$	5. $\int 12\sqrt[3]{x^5} dx$	5. $\int \frac{3}{\sqrt{x^2-2}} dx$	5. $\int 6^{-2x} dx$
6. $\int \frac{6x^3-3x^2+6}{x^2} dx$	6. $\int 10\sqrt{x^5} dx$	6. $\int \frac{1}{\sqrt{4-x^2}} dx$	6. $\int \frac{1}{e^{4x}} dx$

Primitive

Def. Fie $f : I \rightarrow \mathbf{R}$, I interval.

Funcția derivabilă $F : I \rightarrow \mathbf{R}$ se numește **PRIMITIVĂ** a funcției $f \Leftrightarrow F'(x) = f(x) \forall x \in I$.

- Se consideră funcțiile $f, F : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = e^x + x^2 + 2x$ și $F(x) = e^x + \frac{x^3}{3} + x^2 + 1$. Să se arate că funcția F este o primitivă a funcției f .
- Se consideră funcțiile $F, f : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $F(x) = x \cdot e^x$ și $f(x) = (x+1)e^x$. Să se verifice că funcția F este o primitivă a funcției f .
- Se consideră funcțiile $f, F : (0; +\infty) \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = 1 - \frac{1}{x^2}$ și $F(x) = x + \frac{1}{x}$. Să se verifice că funcția F este o primitivă a funcției f .

Mulțimea primitivelor unei funcții $f : I \rightarrow \mathbf{R}$ se numește **integrala nedefinită** a funcției f și se notează prin

$$\int f(x)dx = F(x) + C, \text{ unde } C \text{ este mulțimea tuturor funcțiilor constante.}$$

Proprietăți:

P1: Operația de integrare este inversa operației de derivare	$\int f'(x)dx = f(x) + C$
P2: Formula de linearitate a integralei:	$\int [\alpha f(x) + \beta g(x)]dx = \alpha \int f(x)dx + \beta \int g(x)dx$

- Fie funcția $f : [1, e] \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = \ln x$. Să se determine $\int f'(x) dx$.
- Se consideră funcția $f : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = 1 - 2x + x^2$. Să se determine mulțimea primitivelor funcției f .
- Se consideră funcția $f : [0, 1] \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = 1 - \sqrt{x}$. Să se determine primitivele funcției f .
- Se consideră funcțiile $f, g : [0, 1] \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = e^x$ și $g(x) = e^{-x}$.
  - Să se determine primitivele funcției f .
  - Să se determine mulțimea primitivelor funcției g .
- Pentru fiecare $n \in \mathbf{N}^*$ se consideră funcțiile $f_n : [0, 1] \rightarrow \mathbf{R}$, $f_n(x) = x^n + (1-x)^n$. Să se determine mulțimea primitivelor funcției f_2 .
- Pentru $n \in \mathbf{N}^*$ se consideră funcțiile $f_n : [0, 1] \rightarrow \mathbf{R}$, $f_n(x) = \frac{x^n + x + 2}{x + 1}$. Să se determine $\int x \cdot f_1(x) dx$.
- Fie $f_n : [0, 1] \rightarrow \mathbf{R}$, $f_n(x) = (x^{n+1} + 1) \cdot e^x$. Să se determine $\int f_0(x) \cdot e^{-x} dx$.

P3. Funcția f admite primitive pe I dacă f este continuă pe I .	$\lim_{x \rightarrow a} f(x) = \lim_{x \rightarrow a} f(x) = f(a) \Rightarrow f \text{ este continuă în punctul } x = a$ Dar f este continuă pe $(-\infty, a) \cup (a, \infty)$ fiind formată din funcții elementare Deci f este continuă pe $\mathbf{R} \Rightarrow f$ admite primitive pe $\mathbf{R}$.

- Se consideră funcția $f : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = \begin{cases} x^2 + x - 2, & x \leq 1 \\ (x+1)\ln x, & x > 1 \end{cases}$. Să se arate că funcția f admite primitive pe $\mathbf{R}$.
- Se consideră funcția $f : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = \begin{cases} x^2 + x, & x \leq 0 \\ \frac{x}{x+1}, & x > 0 \end{cases}$. Să se arate că funcția f admite primitive pe $\mathbf{R}$.

Aplicații

Determinarea primitivei care satisface o condiție dată

Să se determine primitiva F a funcției f pentru care $F(a) = b$	Etape • Determinăm mulțimea primitivelor funcției f $\int f(x) dx = F(x) + C$ - mulțimea primitivelor funcției f • Alegem o primitivă din mulțimea primitivelor pentru o valoare nedeterminată a unei constante $c \in \mathbf{R}$ Fie $F : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $F(x) = \dots + c$, $c \in \mathbf{R}$ o primitivă a funcției f • Determinăm valoarea constantei c din egalitatea $F(a) = b$ • Determinăm primitiva cerută pentru valoarea lui c determinată

13. Se consideră funcția $f : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = 3x^2 + 2x - 4$. Determinați primitiva F a funcției f pentru care $F(1) = 2017$.

14. Se consideră funcția $f : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = 4x^3 + 3x^2$. Determinați primitiva F a funcției f pentru care $F(1) = 2015$.

15. Se consideră funcția $f_n : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f_n(x) = \frac{1}{(x^2 + 1)^n}$, $n \in \mathbf{N}^*$. Să se determine primitiva G a funcției $g : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$,

$$g(x) = \frac{1}{f_2(x)}, \text{ care verifică relația } G(1) = \frac{13}{15}.$$

Proprietățile primitivelor

1. Orice primitivă a funcției f este crescătoare pe I Fie F o primitivă a funcției $f \Leftrightarrow F'(x) = f(x)$ F este crescătoare pe $I \Leftrightarrow F'(x) > 0, \forall x \in I \Leftrightarrow$ $f(x) > 0, \forall x \in I$	16 Se consideră funcția $f : (-1, +\infty) \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = \frac{x^2}{x+1}$. Arătați că orice primitivă a funcției f este funcție crescătoare pe intervalul $(-1, +\infty)$.
2. Orice primitivă a funcției f este descrescătoare pe I Fie F o primitivă a funcției $f \Leftrightarrow F'(x) = f(x)$ F este descrescătoare pe $I \Leftrightarrow F'(x) < 0, \forall x \in I \Leftrightarrow$ $f(x) < 0, \forall x \in I$	17 Se consideră funcția $f : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = x^2 - 4$. Demonstrați că orice primitivă a funcției f este descrescătoare pe intervalul $(-2, 2)$
3. Orice primitivă a funcției f este convexă pe I Fie F o primitivă a funcției $f \Leftrightarrow F'(x) = f(x) \Leftrightarrow$ $F''(x) = f'(x)$ F este convexă pe $I \Leftrightarrow F''(x) > 0, \forall x \in I \Leftrightarrow$ $f'(x) > 0, \forall x \in I$	18 Se consideră funcția $f : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = x^5 + x^3 + 2x$. Demonstrați că orice primitivă a funcției f este convexă pe $\mathbf{R}$.
4. Orice primitivă a funcției f este concavă pe I Fie F o primitivă a funcției $f \Leftrightarrow F'(x) = f(x) \Leftrightarrow$ $F''(x) = f'(x)$ F este concavă pe $I \Leftrightarrow F''(x) < 0, \forall x \in I \Leftrightarrow$ $f'(x) < 0, \forall x \in I$	19 Se consideră funcția $f : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = 3x^2 + 2x + 1$. Arătați că orice primitivă a funcției f este concavă pe intervalul $\left(-\infty, -\frac{1}{3}\right)$.